

کارگران سامسونگ علیه استثمار متشکل می‌شوند!

چندی پیش متنی با عنوان "مرغ همسایه غاز است" در سایت پیکان منتشر شد. این متن که راویتی بود از وضعیت سخت کارگران شرکت سامسونگ بهانه‌ای شد برای کنکاش بیشتر راجع به وضعیت کارگران در این شرکت. پیش از نگاه به وضعیت، منطق سیستم سرمایه‌داری روشن می‌کند که بدون استثمار و سرکوب کارگران هیچ سرمایه‌داری نمی‌تواند دست به انباشت و گسترش سرمایه بزند. در واقع سرمایه‌داران برای گسترش کارخانه‌شان، از اضافه‌ارزشی (سودی) که تصاحب می‌کنند بهره می‌برند. منبع این سود نیروی کار کارگران و یا به عبارتی دقیق‌تر آن قسمت از مزد کارگران است که پرداخت نمی‌شود.

در واقع شرکت سامسونگ نیز بدون استثناء با استثمار کارگرانش توانسته است که چنین گسترش پیدا کند و به این پیشرفت تکنولوژیک و سهم قابل توجهش در بازار جهانی برسد. چنین استثماراری نیز ممکن نیست مگر با سرکوب مبارزات کارگران. در تأیید این گفته اشاره بر سیاست‌های ضداتحادیه‌ای سامسونگ گواهی کافی است. بنیانگذار سامسونگ لی بیونگ چول اعلام کرده بود: «تا زمانی که من زنده باشم اجازه‌ی داشتن اتحادیه به کارگران را نمی‌دهم.» سامسونگ برای جلوگیری از اتحاد کارگران و عدم دستیابی آن‌ها به اتحادیه‌ی کارگری به اقداماتی مانند ساخت اتحادیه‌های مصنوعی و تهدید کردن کارگران دست زده است. سیاست‌هایی که به خودکشی چندین تن از کارگران سامسونگ منجر شده بود.^۱ در سپتامبر ۲۰۱۸، ۳۲ متهم سامسونگ، از جمله کارمندان و مدیران سابق و فعلی، مانند لی سانگ هون، رئیس هیئت مدیره، به دلیل فعالیت‌های تخریب اتحادیه و فساد متهم و زندانی شدند.^۲ برای اشاره‌ای دقیق‌تر به این موضوع، بخشی از گزارش سایت mind the gap آورده می‌شود:

گروه سامسونگ مدت‌هاست که محیط کاری بدون اتحادیه را ترویج می‌کند، که به سامسونگ اجازه می‌دهد دستمزدهای پایین را حفظ کند، خدمات رفاهی محدودی را ارائه دهد، ساعات کاری طولانی را تحمیل کند و همچنین بتواند اهداف تولید بالایی را تعیین کند. در دسامبر ۲۰۱۳، اتحادیه‌ی جهانی *IndustriALL* تعدادی از موارد نقض حقوق کارگران سامسونگ را که توسط اتحادیه‌ی کارگران فلزکاری کره (*KMWU*) فاش شده بود، منتشر کرد. این اتهامات شامل مواردی از آدم‌ربایی و ضرب و شتم رهبران اتحادیه‌ها و اداره‌ی آموزش‌های ویژه برای مدیریت شرکت به منظور اجازه دادن به سامسونگ برای عاری بودن از اتحادیه است. سامسونگ راهبردهای دیگری علیه متشکل شدن کارگران مورد استفاده قرار داده است، که در اسناد داخلی شرکت فاش شده است. این راهبردها شامل نظارت بر به اصطلاح کارمندان مشکل/منظور کارگرانی است که فعالیت اتحادیه‌ای دارند.^۳ و حتی ایجاد «اتحادیه‌های وفادار» برای جلوگیری از ایجاد اتحادیه‌های واقعی

^۱ <https://www.mindthegap.ngo/harmful-strategies/undermining-defenders-communities/undermining-unionisation/examples-samsungs-long-term-union-busting-strategies/>

^۲ همان لینک قبل

است. این اسناد نشان می‌دهد که چگونه طرح‌های تخریب اتحادیه در سراسر شرکت گسترده شده است و چگونه کارگران رده بالا برای ارباب اعضای اتحادیه و جلوگیری از ایجاد اتحادیه‌ها آموزش می‌بینند. در سال ۲۰۱۶، شاران بارو، دبیر کل کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری بین‌المللی (ITUC)، اعلام کرد: «سامسونگ از بالای زنجیره تأمین خود، با تهدید به لغو قراردادها در هر جایی که کارگران سازماندهی می‌کنند، تشکیل اتحادیه‌ها را ممنوع می‌کند.»^۳

در نهایت بعد از سال‌ها مبارزه کارگران سامسونگ الکترونیک توانستند در سال ۲۰۲۱ به اتحادیه‌ی کارگری دست یابند. تاکنون ۵ اتحادیه در بخش‌های مختلف سامسونگ برقرار شده است اما هم‌چنان استثمار ادامه دارد و از پی آن هم‌چنان مبارزات کارگران سامسونگ بر دوام است. کارگران سامسونگ الکترونیک در ۷ ژوئن ۲۰۲۴ برای اولین بار در تاریخ این شرکت، تحت رهبری اتحادیه‌ی ملی سامسونگ الکترونیک اعتصابی یکروزه کردند. اینجا پایان کار نبود و ۶۵۰۰ کارگر این اتحادیه برای دومین بار در ۸ ژوئیه ۲۰۲۴ یک اعتصاب سه روزه را آغاز کردند. خواسته‌های اصلی معترضان افزایش حقوق و یک روز مرخصی اضافی در سال برای کارگران عضو اتحادیه و تغییراتی در سیستم پاداش کارکنان است. با برآورد نشدن این خواسته‌ها اعتصاب از سه روز فراتر رفت و در نهایت با کاهش مشارکت پایان یافت اما اینجا نیز پایان کار برای کارگران سامسونگ نخواهد بود. اتحادیه‌ی این کارگران جوان و ۵ ساله است و این اعتصاب‌ها اولین تجربه‌ی آن‌ها.

این اعتصاب‌ها و سیاست‌های ضداتحادیه‌ای به خوبی روشن‌کننده‌ی صحت ادعای بالا مبنی بر پیشرفت سامسونگ زیر سایه‌ی استثمار کارگران است.

سامسونگ نیز خارج از منطق سرمایه‌داری عمل نکرده است و برای انباشت سرمایه و گسترش آن دست به هر اقدامی زده است. در همین راستا و برای دستیابی به نیروی کار ارزان‌تر، نزدیکی به بازارهای مصرفی و... در کشورهای دیگر نیز کارخانه‌هایش را تأسیس کرده است.

درآمد سالانه‌ی سامسونگ در کشور هند بالغ بر ۱۲ میلیارد دلار است. درآمدی که با سرکوب و استثمار کارگران هندی حاصل می‌شود. مبارزات کارگران علیه دشمن خود یعنی سرمایه‌داران در تاریخ کم‌رنگ می‌شود اما هیچ‌گاه پایان نمی‌یابد. کارگران سامسونگ در هند به کمک اتحادیه‌ی سراسری citu^۴ در پی متشکل شدن‌اند. این کارگران در سپتامبر سال ۲۰۲۴ دست به اعتصاب زدند و علاوه بر افزایش حقوق خواهان به رسمیت شناخته شدن اتحادیه‌شان بودند.

^۳ <https://www.mindthegap.ngo/harmful-strategies/undermining-defenders-communities/undermining-unionisation/examples-samsungs-long-term-union-busting-strategies/>

^۴ مرکز اتحادیه‌های کارگری هند. (CITU) یک اتحادیه‌ی کارگری در سطح ملی در هند است.

برای روشن شدن هر چه بیشتر دستان استثمارگر سامسونگ که در پشت زرق و برق محصولاتش پنهان شده است، به گزارشی از خبرگزاری contex در مصاحبه با کارگران هندی بسنده می‌شود:

من در سال ۲۰۱۲ به واحد سامسونگ هند پیوستم اما با گذشت سال‌ها، در مبارزه‌ی خود برای تشکیل اتحادیه‌ای که بتواند به جای همه‌ی ما صحبت کند مصمم‌تر شده‌ام. ما خواسته‌های زیادی داریم اما عمدتاً می‌خواهیم با احترام و وقار با ما رفتار شود. ما با تحقیر بیش از حد توسط سرپرستان خود در سامسونگ مواجه شده‌ایم. این تجربه‌ی جمعی ما است. همه‌ی ۱۲۵۰ کارگر اینجا اعتراض می‌کنند. به همین دلیل تصمیم گرفتیم اتحادیه‌ای - اتحادیه‌ی کارگران سامسونگ هند - را تشکیل دهیم و در ۲۵ جولای برای ثبت نام آن اقدام کردیم. نزدیک به ۱۵۰۰ کارگر از خواسته‌ی ما برای اتحادیه حمایت می‌کردند. به عبارتی بیش از ۷۵ درصد از کارگران واحد ما.

با وجود رعایت کلیه‌ی قوانین صنعتی، اتحادیه‌ی ما به طور رسمی ثبت نشده است. سامسونگ همچنین از به رسمیت شناختن آن امتناع می‌ورزد، که این نقض حقوق ما به عنوان کارگر است. ما اغلب فراتر از شیفت‌های ۹ ساعته‌ی خود کار می‌کنیم. بدون پرداخت اضافه‌کاری. اکثر کارگران برای رسیدن به واحد باید ساعات طولانی را طی کنند. با وجود این که ما در سال حدود ۳۰ روز مرخصی داریم، مدیران ما به ندرت آن‌ها را تأیید می‌کنند. وقتی برخی از ما دیر می‌آییم یا نگرانی‌هایمان را مطرح می‌کنیم، منزوی می‌شویم و مجبور می‌شویم در اتاق‌های خالی بنشینیم تا زمانی که سرپرست‌هایمان اجازه دهند دوباره سر کار برویم. گاهی اوقات مجبور می‌شویم ساعت‌ها در انزوا بایستیم.

نگرانی بزرگتر این است که شفافیت در دستمزدها وجود ندارد. من بیش از ده سال است که اینجا کار کرده‌ام، آیا منصفانه است که حتی از قوانین افزایش دستمزد آگاه نباشم؟ ماهیت کار ما ایجاب می‌کند که تمام روز را بایستیم. به جز زمانی که به استراحت‌های کوتاه پنج تا ده دقیقه‌ای برسیم. این گاهی اوقات باعث مشکلات سلامتی مانند واریس دردناک می‌شود. ما استراحت‌های بیشتری می‌خواهیم.

همکاران من طی سال‌ها درخواست‌های متعددی برای شرایط کاری بهتر کرده‌اند - از شیفت‌های ثابت هشت ساعته تا لذت بردن از مرخصی بدون ترس از دست دادن شغل‌مان. اما چنین خواسته‌هایی باعث شد سامسونگ برخی از آن‌ها را حذف کند و به دیگران هشدار دهد که سکوت کنند. در یک مورد، هشت نفر بدون اطلاع قبلی اخراج شدند. در حالی که کمیته‌های داخلی برای رسیدگی به شکایات تشکیل می‌شوند. حقیقت این است که آن‌ها هیچ قدرت واقعی‌ای ندارند. بلکه برای سرکوب مخالفت‌ها بر سر دستمزدها، ما را به درجه‌هایی تقسیم کردند و دستمزدها با هر نمره کاهش می‌یافت. هرگز توضیحی در مورد این که چرا و بر چه اساسی این جداسازی علی‌رغم درخواست‌های مکرر وجود دارد، به ما داده نشد. همه‌ی این نگرانی‌ها باعث شد تا ما به یک تصمیم مشترک برسیم تا خودمان را به صورت اتحادیه سازماندهی کنیم. شرایط "بدون کار، بدون پرداخت" ما را در موقعیت دشواری قرار داده است زیرا بسیاری از ما تنها نان آور خانه هستیم و مجبوریم اقساط وام ماهانه پردازیم. ممکن است برخی از همکاران من به دلیل این واقعیت تلخ تسلیم شده باشند.

برخی از مقامات سامسونگ از برخی از کارگران در خانه‌هایشان دیدن کرده‌اند و به آن‌ها امتیازاتی ارائه کرده و از آن‌ها خواسته‌اند که به سر کار خود بازگردند. اما چرا به جای آن فقط به آنچه می‌خواهیم گوش ندهیم؟ مهم نیست سامسونگ چه می‌کند یا می‌گوید. تازمانی که اتحادیه‌ی ما به رسمیت شناخته نشود، قصد تسلیم شدن نداریم. ۵

همانگونه که گفته شد از ابتدا مشخص بود که حتی شرکت بزرگی مانند سامسونگ با وجود پیشرفت‌های تکنولوژیکش نیز نمی‌تواند از قاعده‌ی عمومی سرمایه‌داری مبنی بر کسب سود از طریق استثمار کارگران جدا باشد. چنین استثماری با سرکوب کارگران همراه بوده است اما خوشبختانه کارگران در مقابل این سرکوب ایستادگی کرده‌اند و با اعتصاب‌های اخیرشان نشان دادند که سرمایه‌داری ناشی از بحران‌هایش و ناشی از استثمار بی‌حد و حصرش محکوم به فنا است.

پیشرفت و گسترش شرکت سامسونگ خود موضوع جذابی است در رسوا کردن سیستم سرمایه‌داری که در نوشته‌ای جدا باید بررسی شود. در این متن در همین حد بسنده می‌شود که پیشرفت و دستیابی سامسونگ به تکنولوژی روز بر خلاف آنچه رسانه‌های سرمایه‌داری جلوه می‌دهند "یک انتخاب صحیح" نبوده است. انتخابی که گویا باقی شرکت‌ها از سر تنبلی و مدیریت غلط آن را انجام نداده‌اند. خیر، پیشرفت سامسونگ در سایه‌ی رقابت‌های امپریالیسم آمریکا با چین و شوروی رخ داد.

سامسونگ در سال ۱۹۳۸ در کره‌ی جنوبی به عنوان یک شرکت صادرات ماهی تأسیس شد. این شرکت اکنون در حوزه‌های مختلف کشتی‌سازی، بیمه، عمران، الکترونیک و... فعالیت می‌کند و حدود ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی کره را به خود اختصاص می‌دهد. در میان این آمار و ارقام سامسونگ تِک‌وِن به عنوان یکی از شرکت‌های تابعه شاهده‌ی بر ادعای بالا است تا نشان دهد که چگونه آمریکا تکنولوژی نظامی خود را به کره‌ی جنوبی منتقل کرده است تا سدی در برابر کمونیسم و تأمین‌کننده منافع نظامی خودش در دوران پس از جنگ جهانی دوم باشد. این پیشرفت تکنولوژی نتیجه‌ی برنامه‌های اقتصاد بازار آزاد نبوده است. شرکت سامسونگ تِک‌وِن در سال ۱۹۷۷ تأسیس شد. این شرکت با همکاری فنی جنرال الکتریک (یک شرکت آمریکایی) ساخت موتورهای جت برای هواپیماهای کره‌ای را در سال ۱۹۸۰ آغاز کرد. ساخت توپخانه‌ی خودکشی ۱۵۵ میلی‌متری نیز در سال ۱۹۸۴ و تحت لیسانس شرکت جنرال داینامیک (یک شرکت آمریکایی) آغاز شد.

سامسونگ، Rollei، شرکت سازنده‌ی دوربین آلمانی و Union Optics ژاپن، سازنده‌ی تجهیزات نیمه هادی را خریداری کرد. در سال ۱۹۹۶ هلیکوپتر SB427 را با بل (یک شرکت آمریکایی) توسعه داد و در سال ۱۹۹۷ شروع به فروش دوربین‌های دیجیتال با نام تجاری "سامسونگ کنوکس" کرد. در همان سال اولین جت جنگنده F16 را در کره به کمک شرکت جنرال داینامیک ساخت.

مهم‌ترین زیرمجموعه‌ی سامسونگ شرکت صنایع الکترونیک تحت نام سامسونگ الکترونیک است. سامسونگ الکترونیک در سال ۱۹۶۹ تأسیس شد. این شرکت به عنوان خواهر بزرگتر سامسونگ تِک‌وِن شناخته می‌شود. سامسونگ الکترونیک توانست با انتقال تکنولوژی‌های نظامی سامسونگ تِک‌وِن به صنعت لوازم الکترونیک به یکی از بزرگترین تولیدکنندگان این حوزه بدل شود.

⁵ <https://www.context.news/money-power-people/poor-pay-no-holiday-why-samsung-workers-are-striking-in-india>

نکته‌ی قابل توجه در بررسی وضعیت کارگران سامسونگ برای کارگران ایران این است که باید نسبت به رسانه‌های شیاد و گزاره‌های ایدئولوژیک‌شان در ایران هوشیار بود. گزاره‌هایی که مشکلات کارگران را نه ناشی از ذات سرمایه‌داری بلکه در شیوه‌ی مدیریت آن جلوه می‌دهند. این رسانه‌ها بارها مثال شرکت سامسونگ را به عنوان شرکتی با مدیریت صحیح بخش خصوصی، مداخله‌ی به جا و به اندازه‌ی دولتی و استفاده‌ی مطلوب از تکنولوژی‌های روز می‌آورند، بی آن که کوچک‌ترین اشاره‌ای به وضعیت کارگرانش کنند. کارگران ایرانی باید بدانند هر کجا که سرمایه داری حاکم است سرکوب و استثمار نیز حاکم است و همین استثمار و سرکوب توأمان است که منبع سود سرمایه‌داران می‌شود؛ چه سامسونگ باشد در کره‌ی جنوبی و هند، چه کارگاهی آجرپزی در شهری کوچک در ایران!